

**FACTORS RELATED TO QUALITY OF WORK LIFE AMONG
BUS DRIVERS UNDER BANGKOK MASS TRANSIT
AUTHORITY**

NUTCHANATH WICHIT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2007

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ (FACTORS RELATED TO QUALITY OF WORK LIFE AMONG BUS DRIVERS UNDER BANGKOK MASS TRANSIT AUTHORITY)

นุชนาถ วิจิต 4736320 PPHP/ M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วันเพ็ญ แก้วปาน, Dr. P.H., สุรินทร์ กลัมพลากร, Ph.D.,
ดุสิต สุจิรารัตน์, M.Sc.

บทคัดย่อ

คุณภาพชีวิตการทำงานเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการสร้างผลผลิตที่ดีให้เพิ่มขึ้น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะประชากร ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมองค์การ กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างคือพนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ จำนวน 460 คน ซึ่งสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด สถิติทดสอบไคสแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43 \pm 0.53$) และพบว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม องค์การ ลักษณะงาน และอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ($r = 0.225, 0.643, \text{ และ } 0.207$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนชั่วโมงการทำงานต่อวัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ($r = -0.147$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าลักษณะงาน ชั่วโมงการทำงาน และอายุ สามารถร่วมกันทำนายความแปรผันของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ได้ร้อยละ 44 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถให้ดีขึ้น โดยผู้บริหารระดับสูงควรพิจารณาปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะงานที่ทำ ชั่วโมงการทำงานให้เหมาะสม เพื่อให้พนักงานขับรถโดยสารประจำทางองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดีขึ้น

FACTORS RELATED TO QUALITY OF WORK LIFE AMONG BUS DRIVERS UNDER BANGKOK MASS TRANSIT AUTHORITY

NUTCHANATH WICHIT 4736320 PPH/ M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJORING IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORS: WONPEN KEAWPAN, Dr.P.H.
SURINTORN KALAMPAKORN, Ph.D., DUSIT SUJIRARAT, M.Sc.**ABSTRACT**

Quality of work life is an important factor that helps workers increase the effectiveness and quantity of production. The purpose of this research was to study quality of work life and to study the relationships between demographic factors, job characteristics, organizational environment and quality of work life among bus drivers under the Bangkok Mass Transit Authority. A self-administered questionnaire was used as a tool for data collection. Subjects were 460 bus drivers working with the Bangkok Mass Transit Authority selected by stratified random sampling technique. Statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, maximum, minimum, chi-square, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis were used for data analysis.

The results showed that the bus drivers under the Bangkok Mass Transit Authority had a moderate level of quality of work life ($\bar{x} = 3.43 \pm 0.53$). Organizational environment, job characteristics, and age had a positive relationship with quality of work life of bus drivers under Bangkok Mass Transit Authority. ($r = 0.225, 0.643, \text{ and } 0.207$) at significant level of 0.05. Work duration had a negative relationship with quality of work life of bus drivers ($r = -0.147, p\text{-value} < 0.05$). Stepwise multiple regression analysis found that job characteristics, work duration and age could altogether predict 44% of variance in quality of work life.

The findings suggest that administrators of Bangkok Mass Transit Authority should focus on job characteristics and appropriate work duration for improving quality of work life of bus drivers under the Bangkok Mass Transit Authority.

KEY WORDS: QUALITY OF WORK LIFE / BUS DRIVERS

132 pp.